Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—1242 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. | TELEFON: CHelsea 3—1242

No. 180. — Štev 180. | NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 3, 1937 —TOREK, 3. AVGUSTA, 1937 | Volume XLV.—Letnik XLV.

DELAVSTVO JE "OSREČENO" Z NOVO ORGANIZACIJO

"PREDSEDNIK BO IZVRŠIL POLITIČNI SAMOMOR, ČE BO POPUSTIL V SVOJIH ZAHTEVAH"

Državna Delavska Federacija v Massachusetts je vložila protest. — National Labor Relations Boardu očitajo, da je pristranski in poln predsodkov. — Preiskava izgredov v Dearbornu. — Pet policistov obdolženih malomarnosti.

V ameriškem delavskem gibanju se je pojavilo včeraj par zelo značilnih razvojev.

Delavska Federacija v državi Massachusetts je sprejela resolucijo, naj bo odstavljenih več članov National Labor Relations Boarda, češ, da gredo na roko Lewisovemu odboru za industrijalno organizacijo ter da so pristranski in polni predsodkov.

Poleg Ameriške Delavske Federacije in Lewisovega odbora je bila nedavno pozvana v življenje še tretja delavska organizacija, ki se imenuje "Independent Labor Federation of America". -- Včeraj je uvedla kampanjo za pridobitev milijon novih članov ter je napovedala oster boj AFL in CIO. Svoj glavni stan ima v Rochestru, N. Y., eden njenih načelnikov je pa Gerald Havill.

WASHINGTON, D. C., 2. avgusta. — List "Advance", glasilo Amalgamated Clothing Workers of America, ki so se že koj spočetka pridružili Lewisovemu odboru, poziva vse politične sile k novi orientaciji, predsednika Roosevelta pa nagovarja naj predloži svoj načrt za sodnijsko reformo naravnost narodu.

V članku je rečeno med drugim: — Pri zadnjih volitvah smo glasovali za predsednika, ne pa za njegovo stranko. Ali še bolje rečeno: — Mi smo glasovali za predsednika, navzlic temu, da pripada demokratski stranki.

-- Predsednik ne sme niti za las popustiti in mora izvesti svoje prvotne načrte.

— V slučaju, da bi popustil, bo izvršil političen samomor in bi se pregrešil proti narodu, ki mu je zaupal.

LOWELL, Mass., 2. avgusta. — Državna Delavska Federacija odločno poziva predsednika Roosevelta in delavsko tajnico Miss Perkins, naj takoj razpustita sedanji National Labor Relations Board ter naj na njegovo mesto postavita novo oblast, ki bo zastopala Ameriko in ameriške ideale.

DETROIT, Mich., 2. avgusta. — Občinska komisija v Dearborn se je danes pričela baviti z obdolžbo proti petim policistom, da so pri izgredih 26. maja pred Fordovo tovarno zanemarjali svojo službo. Onega dne so, kot je že znano, organizatorji United Automobile Workers of America med Fordove delavce skušali razdeliti kampanjske listine, toda Fordovi delavci so se vrgli na nje in jih pretepli.

To je sedaj že tretja komisija, ki se bavi s tem slučajem. Najprej je uvedel preiskavo National Labor Relations Board ter je preiskoval Fordovo postopanje z organiziranimi delavci.

Nato je sodnik Ralph W. Liddy uvedel preiskavo in je pridržal za sodnijsko postopanje 8 Fordovih uslužbencev, deveti pa še ni bil prijet.

Ob tej priliki je rekel sodnik Liddy:

"Policisti so vedoma zanemarjali svojo dolžnost in niso preprečili, da postava ne bi bila kršena. Policijski nadzornik Charles W. Slamer, ki je 26. maja pred Fordovo tovarno poveljeval policistom, ni storil ničesar, da bi bili krivci prijeti. — Tudi svojim policistom ni dal potrebnih povelj."

Japonci zavzeli del province Hopej

O DIVJAKU NI ŠE SLEDU

Neznani zločinec je zvabil deklico v klet domače hiše. — Njeno truplo je bilo najdeno golo.

Neznan degeneriranec je na 349 Stockholm St., Brooklyn, v soboto okoli poldneva zvabil 8 let staro Pavlo Magagna v klet domače hiše in jo je umoril. Pol ure zatem je bilo njeno golo truplo najdeno v kleti, ležeče čez zaprašen otroški voziček.

Mala Pavla, ki je obiskovala župnijsko šolo sv. Alojzija na Onderdonk Ave., je o pol desetih dopoldne šla iz hiše. Ob 10 se je zglasila v hiši Mrs Amande Haasis, katero je prosila, da bi se njena 7 let stara hčerka Dorothy ž njo igrala. Dorothy pa je bila na počitnicah pri sorodnikih na Long Islandu.

Opoldne se je Pavla igrala s 6 let starim Hermanom Toninijem, videla jo je Hermanova 9 let stara sestra Dolores. O pol eni je šla Mrs. Lena Meld, ki stanuje v isti hiši z Magagnovo družino, v klet, kamor je nesla kuhinjske ostanke. Tam je zapazila čez otroški voziček ležati golo truplo male Pavle. Obleke ni bilo nikjer in je policija tudi do sedaj še ni našla.

Okoli njenega vratu je bila štirikrat zadrgnjena 10 čevljev dolga vrv. Dr. Romeo Auerki je Pavlino truplo preiskal, je dognal, da je bila deklica najprej zadavljena, nato pa je pohotnež zadostil svojemu nizkotnemu poželjenju.

Njen oče Fiore Magagna, ki je star 42 let in njena 40 let stara mati Amelai ob času zločina nista bila doma. Ko sta se vrnila in sta slišala žalostno novico, sta se oba onesvestila.

Policija je prijela okoli 100 sumljivih oseb, katere pa je po izpraševanju zopet izpustila. Policija priznava, da za zločincem ni našla še nobenega sledu.

GRADBA TRGOVSKIH LADIJ

WASHINGTON, D. C., 2. avgutsa. — Trgovski department naznanja, da ameriške ladjedelnice gradijo ali pa imajo pogodbe za zgradbo 302 trgovskih ladji, ki bodo imele 365,862 ton.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

ŽELEZNIŠKA KATASTROFA V FRANCIJI

Ekspresni vlak je blizu Pariza skočil s tira. — Najmanj 25 ljudi je bilo ubitih, 50 pa ranjenih.

VILLENUEVE ST. GEORGES, Francija, 31. julija. — Železniško ravnateljstvo naznanja, da je bilo ubitih 20 oseb in 50 ranjenih, ko je Pariz - St. Etxienne ekspresni vlak skočil s tira ob 11.15 ponoči. Nesreča se je pripetila kmalu nato, ko je vlak peljal mimo lokalne postaje, 9 milj od Pariza.

Prvo poročilo, da je ekspresni vlak zavozil v nek osebni vlak, je bilo zanikano.

Železniška uprava pravi, da je bila nesreča posledica napačnega premika tračnic. Lokomotiva je zadela ob tračnico, ki ni ležala prav, ter je skočila na levo in potegnila železniške vozove za seboj.

Tovorni, poštni in trije osebni vozovi so se zvrnil ob železniški tir. Ubit je bil sprevodnik in nek poštni uradnik. — Strojevodja in kurjač sta bila resno poškodovana.

Med žrtvami je mnogo romarjev, ki so se vračali iz Lisieuxa, kjer je upravil cerkvena opravila papežev državni tajnik kardinal Eugenio Pacell. V vlaku je bilo tudi mnogo otrok, ki so se peljali na počitnice.

V bolnišnico v Villenueve St. Georges je bilo takoj odpeljanih 30 težje ranjenih oseb, lažje ranjeni pa so bili z ambulačnimi vozovi prepeljani v Pariz.

Minister za javna dela Henri Queuille je hitel iz Pariza na kraj nesreče, da vodi reševalna dela. Spremljal ga je ravnatelj železnice.

Na kraj nesreče so prišli zdravniki in gasilci iz Pariza in okoliških mest.

TRETJI RUSKI POLET ČEZ TEČAJ

FAIRBANKS, Alaska, 2. tvgusta. — Po radio iz Moskve je bilo v San Francisco naznanjeno, da prevladuje jasno vreme in da je v Moskvi pripravljen aeroplan, da poleti čez severni tečaj v Združene države.

Smirnov, ruski radio inžinir, ki se nahaja v Fairbanksu, da pomaga pri poletu, je rekel, da bo Sigismund Levanevski vodil štirimotorni aeroplan skupno z Viktorjem Levčenkom in dvema mehanikoma.

Levanevski in Levčenko sta lansko poletje poletela iz San Diego, Cal., v Moskvo, toda sta se med potom večkrat vstavila.

HITLER KLIČE PREKO MEJE

V Vratislavi je bilo veliko pevsko zborovanje. "En narod ena država!" so kričali poslušalci.

VRATISLAVA, Nemčija, 1. avgusta. — Okoli 40,000 Nemcev iz Poljske, Čehoslovaške, Avstrije in Rumunske se je pridružilo 500,000 Nemcem iz rajha v bučnih demonstracijah za združenje vseh Nemcev v en sam narod, ko so imela nemška pevska društva svoje zborovanje.

Veliki množici sta govorila kancler Hitler in propagandni minister Joseph Goebbels. Oba sta govorila o Nemcih v tujih državah in nemškemu edinstvu, toda oba sta ostala v diplomatskih mejah. Množica pa se ni držala teh meja ter je pričela kričati:

"En narod, ena država!"

Goebbels je rekel, da pevski kongres ni samo glazbena zadeva, temveč tudi politični dogodek. V tem smislu je tudi govoril Hitler, ko je rekel:

"Vedno je bila nesreča našega naroda, da ni bil nikdar politično združen. Miljoni Nemcev še vedno žive izven mej nemške države. Skoro polovico toliko jih je kot v Nemčiji. Narod, ki nima političnega edinstva, mora imeti na njegovem mestu drugega sredstva.

"Prvi med temi je nemški jezik. Ne govori ga samo 68,000,000 ljudi, temveč 95 milijonov. Drugo sredstvo je nemška pesem, ki se ne poje samo v nemških mejah, temveč se razlega tudi onstran meje.

"Ni to samo slučaj, da so se Nemci, ki so na tem svetu prenašali toliko gorja, v takem trenutku zatekli k pesmi. V njej izražajo to, česar ne morejo vresničiti. — V naši nemirni dobi ves nemški narod, znotraj in zunaj, gleda na staro domovino, rajh, in če z domovino nima nikake druge zveze, jo ima v pesmi. Naše pesmi so pete udano, kajti v njih živi upanje in želja vseh Nemcev.

"Narod je zopet vstal. Rajh je bil zopet rojen. Nemec se je zopet našel. Delal je po namenu svojega Stvarnika. Katera sila ima pravico omejevati življenje tega naroda, ki v svojih pesmih ne išče ničesar tujega, temveč samega sebe?

"To je močna Nemčija in ponosna Nemčija, in toliko vredna, da more sedaj vsak Nemec z veseljem vsklikniti: "Nemec sem in ponosem sem na to!"

Govori so bili po radio razposlani po celi zemlji, da so jih mogli slišati vsi Nemci, živeči v tujini.

Vratislava je ključ do osrednje in vzhodne Evrope, ker leži le nekaj milj od poljske in čehoslovaške meje.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

GLAVNA SILA ODDALJENA LE 35 MILJ OD PEIPINGA

TIENTSIN, Kitajska, 2. avgusta. — Japonska armada zopet gospodari v vzhodnem delu province Hopej, posebno še v glavnem mestu Tungčovu. V mesto je dospelo mnogo japonskih vojakov, ki so pregnali Kitajce, ki so držali vladna poslopja.

Poročila iz Tungčova, ki se nahaja samo 12 milj od vzhodnih vrat Peipinga, so zelo pomanjkljiva. Japonska armada je edini vir poročil.

Položaj v Tientsinu zopet postaja normalen. Japonci pravijo, da bodo vlaki zopet kmalu pričeli voziti proti jugu. Vlaki so že pričeli voziti v Peiping in v nekaj dneh bo tudi obnovljen železniški promet v Mančukuo.

Beguncі še vedno prihajajo v Tientsin, samo v soboto jih je prišlo 40,000.

TIENTSIN, Kitajska, 2. avgusta. — Japonska armada prodira dalje na Kitajsko in trdno drži ozemlje med Peipingom in Tientsinom.

En japonski oddelek se nahaja 35 milj jugozapadno od Peipinga ob železnici, ki pelje v Hankov. Japonski aeroplani so pregledovali železnico in bližnjo pokrajino od Tientsina pa do Pukova, da se prepričajo, ako se kje zbira kitajska vojska.

Amerikanci, Angleži in drugi tujci so se obrnili na ameriški in angleški Rdeči križ s prošnjo za denarne prispevke za kitajske beguncе, ki prihajajo v mednarodne koncesije že od četrtka, ko so Japonci pričeli bombardirati mesto.

40,000 beguncev se nahaja v bivši nemški koncesiji, kjer je vojašnica ameriškega 15. infanterijskega polka.

Ulice kitajskega dela mesta kažejo žalostno sliko. Trupla še vedno leže po razvalinah.

PORAVNAVA STAVK

WASHINGTON, D. C., 2. avgusta. — Delavska tajnica Miss Perkins naznanja, da je posredovalni odbor delavskega departmenta v štirih tednih do pretekle sobote poravnal 118 stavk, v katerih je bilo prizadetih 83,000 delavcev.

BOJNA SREČA SE OBRAČA NA STRAN FRANCA

Zavzete postojanke niso velike važnosti. — Okoli Madrida vlada mir. Na jugu je bil odbit fašistični napad.

HENDAYE, Francija, 2. avgusta. — Armada gen. Franca je v nedeljo prodrla daleč v republikansko ozemlje blizu meje province Teruel, Cuenca in Valencia, okoli 100 milj vzhodno od Madrida.

Fašisti so se že več mesecev trudili, da bi na tem kraju presekali cesto med Madridom in Valencijo.

Francova armada, ki prodira po glavni cesti iz Torriente, je zasedla vasi Toril, Masegoso in Arroyo Frio, levo krilo, ki prodira od Saldona, pa je zasedlo Valdecuenca. S tem so fašisti prodrli blizu meje province Valencia.

Ravno tako tudi napreduje Francovo desno krilo v provinci Cuenca. Fašisti naznanjajo, da republikanska armada beži proti Valenciji.

"Sovražnik je bil pognan v beg," pravi poročilo," naše čete pa napredujejo s kar najmanjšimi izgubami."

Mnogo vladnih vojakov, ki so držali postojanke v Universales gorovju, se je podalo z orožjem. Fašisti pravijo, da so zajeli veliko število avtomobilov in zalogo municije, obleke in poljsko kuhinjo.

Fašistično poročilo naznanja samo artilerijske boje na madridski in granadski fronti.

Poročilo iz Madrida naznanja, da je bil odbit fašistični napad pri Useri, jugovzhodno od Madrida. Ko so se fašisti umaknili, so vladne čete prešle k napadu in so zasedle postojanke, ki imenujejo 'smrtni jarki', ker so imele vladne čete velike izgube pri prejšnjih napadih.

MADRID, Španska, 2. avgusta. — Madridska fronta je mirna in vsi znaki kažejo, da bo ostala mirna ves čas vročine v avgustu.

Na jugu pri Teruelu sicer fašisti nekoliko napredujejo, toda vlada zagotavlja, da ni nikake nevarnosti, kajti fašisti prodirajo na kraju, od koder ne morejo nikamor.

"Glas Naroda"

(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President — J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People).

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Advertisement on Agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Subscription Yearly $6.00

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

SKUŠNJE ZA DRŽAVLJANSTVO

Ali so že bile sedeče stavke pred nekako 160 leti, ko je bila sprejeta ameriška ustava?

Ali so se že tedaj prepirali o vprašanjih kot so naprimer pacifizem, delavske organizacije, minimalne plače itd.?

Najbrže so se. Do tega zaključka pridemo, ko čitamo, kakšna vprašanja stavljajo po raznih delih dežele sodniki ljudem, ki žele postati ameriški državljani.

Pogled v ustavo te dežele, na katero mora inozemec priseči, nas pa prepriča, da v osemnajstem in devetnajstem stoletju še niso imeli takih problemov.

Naturalizacija priseljenca je nekaj važnega in resnega. Žal, da to važnost včasi ponižujejo z otroškimi in otročjimi vprašanji.

Upravičena so vprašanja glede ameriške ustave, o pravicah, ki jih imata kongres in predsednik ter o zgodovini Združenih držav.

Človek, ki hoče postati državljan, mora že vsaj površno poznati ustroj vlade in mu morajo biti znane nekatere najvažnejše postave.

V nekem zakotnem mestecu v državi Illinois je pa vprašal sodnik šest inozemcev, ki so hoteli postati državljani Združenih držav, če verujejo v postavnost sedečih stavk.

Prosilci so bili dovolj previdni, da so to vprašanje zanikali. Kajti če bi rekli, da so po njihovem mnenju sedeče stavke postavne in v soglasju z ustavo, bi jim sodnik najbrže ne dal državljanskih papirjev.

Pa tudi če bi večina smatrala sedeče stavke za nepostavne, se pojavi vprašanje, če ima sodnik pravico kaj takega vprašati kandidata za državljanstvo.

Saj je celo delavska tajnica Miss Perkins nedavno izjavila, da še ni dognano, če je ta način stavke postaven ali ne. Kako naj torej kandidat za državljanstvo pošteno odgovori z "da" ali z "ne"?

Kako naj navaden zemljan odloča o zadevah, o katerih bi mogoče celo najvišje zvezno sodišče odločilo v razmerju pet proti štirim?

Iz Jugoslavije.

Ženo je zaklal zaradi nezvestobe

V Bjelovaru je prišlo 17. julija do krvave družinske tragedije. 30-letni mesar Tomo Jagunič je zaklal na svojem stanovanju 23-letno ženo Marijo. Mesar Jagunič je premožen mož, ima dve mesnici. Pred petimi leti se je poročil z Marijo, ki je slovela zaradi svoje lepote. Zakon je bil izprva srečen, rodil se je tudi sin, ki je zdaj star štiri leta. Pred nekaj meseci pa so začeli sosedje opažati, da je Marija zaljubljena v 24-letnega Adolfa Krasla, ki je služil pri njenem možu kot pomočnik. Te dni je dobil Jagunič anonimno pismo, v katerem ga je neznanec podrobno obvestil, da mu je žena nezvesta. Jagunič je začel zasliševati svojega vajenca, če mu je kaj znanega. Vajenec, s katerim je gospodinja Marija precej trdo ravnala, je zdaj izkoristil priliko, da se je maščeval; svojemu mojstru je pripovedoval, da se gospodinja rada zapre s Kraslom v stanovanje, medtem ko je mož na delu v drugi mesnici ali pa po kupčijah.

Ves srdit je Jakunič takoj sklenil, da obračuna z ženo. Tisto noč je strahovito ravnal z njo, dokler mu ni vsega priznala. Nato je napisal lastniku hiše, pri katerem je stanoval, pismo s poročilom, da je sklenil napraviti vsemu konec, in ga je naprosil, da odpusti njegove nameščence, ter da se pobriga za njegovo imetje, sinka pa naj pošlje k bratu v Jastrebarsko. Z velikim mesarskim nožem je strahovito oklal ženo po rokah in prsih, da je izkrvavela. Nato se je sam prijavil državnemu tožilcu. Bil je strahovito razburjen, neprestano je jokal in prosil, naj poskrbijo, da bo čim prej spravljen s sveta. O svoji ženi ni vedel, ali je že mrtva. Njeno truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico kjer se je zbirala množica in razburjena razpravljala o groznem dogodku, kakršnega Bjelovar ne pomni. Ljudje pomilujejo ženo še bolj pa moža, ki je bil na glasu mirnega, treznega, poštenega in pridnega obrtnika.

Huda nesreča mlade Francozinje na Plitvicah

S svojim zaročencem Politisom, sinom znanega grškega politika, je prišla letovat na Plitvice mlada Francozinja Vinnet. Oni dan je zaročenec svojo zaročenko fotografiral in mladenka se je, da bi bila slika bolj zanimiva, popela na neko drevo ob robu jezera. Veje pa so bile preperele in ko so se zlomile, je nesrečna mladenka padla v jezero. Iz vode jo je rešil njen zaročenec, a nesrečno dekle si je pri padcu nalomilo hrbtenico in se ranilo tudi na glavi. Ponesrečenko so takoj odpremili v najbližjo bolnišnico v Korenico, a ker tam zdravniki niso imeli na razpolago potrebnih instrumentov za komplicirano operacijo, so telefonirali v Zagreb, od koder je še ponoči prispel znani kirurg dr. Budisavljevič. Ranjenko so takoj odpeljali v zagrebški sanatorij, njen zaročenec pa je že prej radiotelegrafski obvestil o nesreči nekega znamenitega kirurga v Strasbourgu v Franciji. Od tam so po ponesrečenko poslali v Zagreb veliko letao zla prevoz bolnikov. Tako letalo je zdaj prvič pristalo na zagrebškem letališču.

Nad 30 nevarnih vlomilcev in tatov

je spravila pod ključ v nekaj tednih beograjska policija. Med nevarnimi vlomilci, ki so zdaj na varnem, je imel največ uspeha "mož z leseno nogo", Lukič, katerega je zajela ljubljanska policija ter našla v njegovi leseni nogi za kakih 50,000 din ukradene zlatnine. Pod krinko invalida, in skromenga prodajalca kanarčkov je Lukič dve leti plenil stanovanja najbogatejših Beograjčanov, ko mu je njegova pomočnica Neža Mlinarjeva od stanovanj preskrbela patentirane ključe, da jih je odtisnil in ponaredil. Ko so Lukiča in njegovo pomočnico razkrinkali, se je beograjska policija z vso vnemo lotila dela ter zajela druge vlomilce in tatove, ki niso imeli tako posrečenih vlomilskih in tatinskih sistemov, kakor Lukič. Toliko uspehov kakor v zadnjih tednih ni imela policija v prestolnici že dolga leta.

Otvoritev rudnikov se obeta v Črni gori.

Ob obali rek Tare in Pive v Črni gori so že nekdaj obratovali manjši rudniki in zdaj po dolgih letih so bile uvedene raziskave, ki bodo ugotovile, kaj je še ostalo na rudnem bogastvu ob teh dveh rekah. Na obalah obeh rek je prebivalstvo zelo revno in spremlja zaradi tega z največjim zanimanjem delo strokovnjakov. Z otvoritvijo rudnikov bo zvezana seveda tudi graditev cest in bo tako revno prebivalstvo vsega okoliša prišlo do težko pričakovanega zaslužka.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane $7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Brezposelnost v Jugoslaviji.

Po podatkih Osrednje uprave za posredovanje dela v Beogradu je iskalo pri vseh borzah dela v državi v juniju 25.951 moških in 6261 žensk. S preostalimi brezposelnimi iz prejšnjega meseca se je povečalo njih število na 39,094 moških in 10,054 žensk. Ob koncu julija je bilo brez zaslužka še 8356 moških in 2902 žensk Podpore je dobilo 9788 brezposelnih v znesku 1,197,462.50 din. 1. julija je bilo pri vseh glavnih borzah dela prijavljenih 12,235 brezposelnih in sicer 9152 moških in 3083 žensk.

MLIN

Piše Ločan

TRETJA ORGANIZACIJA.

Zdaj, ko se je odprlo široko polje svobodnega organiziranja delavstva, potem ko je bila podpisana Wagnerjeva postava, ki dovoljuje delavcu svobodo, da lahko določi, kdo ga bo zastopal in se pogajal zanj, se je pojavila navidezna potreba po tretjem koritu.

Tretje korito — to je organizacija, ki poskuša zbrati skupaj neodvisne unije in takoimenovane kompanijske unije, kolikor jih je še pod enim ali drugim imenom, v federacijo.

Delavstvo se mora prej ali slej organizirati, ker edino v organizaciji more priti do tistega, ki mu po vsej pravici pripade: boljše življenje, večji delež pri razdelitvi dobičkov in večja politična moč.

Toda ali je treba tretjega ali četrtega korita?

Ameriška Delavska Federacija je ravno sedaj toliko na desnici delavskega gibanja, kolikor delavstvo more dovoliti organizaciji, da gre na desno, če hoče ostati res delavska organizacija. V tej organizaciji je dovolj prostora za tisti element, ki se počuti nekako bolj konservativnega. Bolj na desno delavstvo ne sme, če hoče, da si samo ne zadrgne zanke za vrat in ne požre kljukastega križa z vrvico vred.

Za one, ki so nekoliko naprednejši, je CIO na levo in dovolj agilna organizacija, da se je lahko oprimejo. Z vsemi pomotami, kot pri vsaki novi organizaciji, gre CIO naprej in postaja z vsakim dnem večja in močnejša kljub temu, da jo imenujejo komunistično. Ni komunistična, pač pa je delavska in tako delavska, da se je res boje.

Čemu tretje korito? Zakaj nista ti dve organizaciji dosti dobri, da bi zastopali vse delavstvo?

Po pravici rečeno, še dve sta preveč. Ena bi bila dovolj, in prej ko to spoznajo, bolje bo za delavstvo.

Če mi kritiziramo druge, čemu bi pa ne bili zmožni urediti tako, da bi se lahko razumeli med seboj in dali drug drugemu prostora za prosto mišljenje v okviru ene delavske organizacije.

Posledica tega bi bili zelo majhni vzdrževalni stroški in veliko večji vpliv na političnem polju.

Saj se bomo menda že enkrat naučili, kaj se zgodi. če je delavstvo razcepeljeno.

Eden glavnih pogojev je pa zaenkrat disciplina.

Naj si delavec v glavo vbije, da brez discipline ne bo zmage. Ni treba, da bi na vse prikimal, ampak vzemi tako pot, da ne boš kršil postave in ne boš lomil pogodb, ki si jih sklenil.

Peter Zgaga

Srečen je tisti človek, ki ima toliko denarja kot bi ga rad imel.

Nesrečen je pa tisti, ki ima ženo, katera misli, da bi moral imeti več denarja kakor ga ima.

*

Upravnik je dobil pismo sledeče vsebine:

— Oprostite mi, ker sem se za cela dva meseca zakasnil z naročnino. Me namreč ni bilo dva meseca doma. Sedaj so namreč postave glede doma kuhane pijače dosti bolj stroge kot so bile v času prohibicije...

*

Uspešni so le tisti streli, ki zadenejo.

*

V Avstriji so zaprli zdravnika, ki je na prav poseben način slepari.

O sebi je dal raztrositi vest, da pri ženski, ki je tri mesece noseča, natančno ugane, če bo rodila fanta ali deklico.

Za svojo diagnozo je računal pet dolarjev. In ženske so kar trumoma hodile k njemu.

Nobene ni posebno temeljito preiskal, ampak ji je samo v oči pogledal ter rekel: — Fant bo. Ali pa: Deklica bo.

Nato je zapisal v svoj zapisnik ime bodoče matere in kdaj je bila pri njem.

Poleg imena je pa zapisal, ne da ni bodoča mati vedela, "fant", če ji je rekel, da bo punčka, in "punčka", če ji je rekel, da bo fant.

Ako je zdravnik uganil, je bila mati zadovoljna in ji ni bilo žal petih dolarjev.

Če se je pa zmotil, je jezna prihrumela v njegovo pisarno rekoč: — Oslepari1i ste me. Rekli ste, da bo fant, pa je punčka.

— Le počasi, gospa, — jo je potolažil. — Jaz se nikdar ne zmotim. Vi ste se zmotili ali ste me pa napačno razumeli. In je vzel zapisnik ter ji pokazal, da je poleg njenega imena zapisano "punčka".

*

Na neki protestantovski cerkvi je bil napis:

— V nedeljo ob desetih dopoldne bo pridiga: "Pekel, kjer je jok in škripanje z zobmi." Vsi dobrodošli!

*

Na svetu sta dve veliki revi: kozja zadnja plat in jugoslovanska vlada.

Prva nima strehe, druga pa obstanka ne.

*

Boj se ženske, ki po pravici pove, koliko je stara.

Taka ženska je še česa drugega zmožna.

*

V naselbini, kjer hoče vsak peti prvi tenor, ni mogoče ustanoviti dobrega pevskega zbora.

*

— Prosim te, vrni se! Te sramote ne morem prestajati. Tako sem sama, tako strašno sama. Se mi zdi, da bom znorela v tej samoti. Vrni se, vrni se! — je pisala svojemu možu žena, katero je ljubimec zapustil.

*

Gospod Dolar se je prebudil, se zleknil na svilenih rjuhah, si pomel oči ter leno telefon v roko:

— Halo, Satan! Tukaj je Dolar. Ali je kaj posebnih naročil za danes?

— Nič posebnega, nič posebnega, — je odvrnil Satan. — Prav zadovoljen sem s teboj. Le tako naprej, le tako naprej. Boljšega uslužbenca kot si ti, si ne morem predstavljati. Le pomešaj se med ljudi ter glej in skrbi, da bodo vsi drli za teboj, pa bo dobro zame.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.55	Din. 100	Za $ 6.50	Lir 100
$ 5.00	Din. 200	$ 12.25	Lir 200
$ 7.30	Din. 300	$ 30.00	Lir 500
$11.70	Din. 500	$ 57.00	Lir 1000
$23.00	Din. 1000	$112.50	Lir 2000
$45.00	Din. 2000	$167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo $ 5.— morate poslati	$ 5.75
$10.— " "	$10.85
$15.— " "	$16.—
$20.— " "	$21.—
$40.— " "	$41.25
$50.— " "	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET — NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, traja najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČITE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saftič
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevčič, J. Lukanich
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Mathias Warček

MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Goušo
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Goušo
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virgina, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Sternisha
Little Falls, Frank Masle

OHIO:
Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jevnikar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik
Export, Louis Supančič
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferenchak
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Taušelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kakeš

WYOMING:
Rock Springs, Louis Taucher
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

C. MORA:

LEPOTA

Kako je mogla to storiti, si Gabrijela pozneje ni mogla pojasniti.

Tisto popoldne se je bila pravkar malce udobno usedla v naslanjač: le malce, zakaj, sicer je sedela vedno prav skromno, zmeraj pripravljena, da se odzove na prvi migljaj svoje gospodarice. Ni lahko biti družabnica!

A zdaj je stara gospa zadremala. Trudno je polzel pogled mladega dekleta po kolonah časopisa ki ga je pravkar brala gospej. Pri člankih o zabavah in modi je dalj obstala. Zakaj ji ni tako, kakor tem srečnim ženskam, ki gredo skozi življenje vse lepe in občudovane, prekrasno oblečene in ljubljene.

Nalahno je zavzdihnila, listala dalje in tedaj se je zgodilo:

Časopis je objavljal razpis o tekmi lepotic in jih pozival, naj pošljejo svoje slike. Kako je bilo zavidati tisti, ki bo dobila prvo nagrado! A tudi drugim bo lepo, ki bodo omenjene in njih slike objavljene v listu . . . Zakaj ni ona lepa!

Zmeraj so jo potiskali v ozadje. Če je šla kdaj kam na zabavo, so bile vedno njene prijateljice tiste, ki so jih prosili kakega plena, z njo pa je kvečjemu spregovoril kdo nekaj dobrohotnih besed. Ti moški niso imeli razumevanja za njene jasne pametne poteze. In tako je prišla v devet in dvajseto leto.

Mahoma je vstala in šla v svojo sobo. Ondi je imela med drugimi slikami tudi fotografijo nekega dekleta, ki je bila pred leti z njo skupaj v zavodu. To je bila sijajna, srčnato mlada lepotica. In ker je bila tako lepa, je Gabrijela hranila to njeno sliko, dasi z dekletom že dolgo ni bila v nikaki zvezi.

Na to fotografijo se je Gabrijela podpisala s svojim imenom, priložila naslov in odposlala uredništvu lista.

Gabrijela je preživela naslednje dni v silni razburjenosti. Kakor se je zavedala svoje nelepe zunanjosti, tako je bila prepričana o krasoti svoje bivše sošolke. Če bo dobila slika prvo nagrado in bo vsa zadeva prišla na dan? Ali jo bodo celo kaznovali? Na vsak način pa bo ob službo.

Toda usoda je milo ravnala z njo. Med tekmovalkami je bilo dosti še lepih deklet in slika njene sošolke je dobila četrto nagrado — nagrado za tolažbo — a je bila med desetimi najlepšimi vendarle objavljena v vseh listih.

Prišla so pisma, ceniki modnih tvrdk, prošnja in ljubezenska pisma, prva te vrste, ki jih je dobila v svojem življenju. Brezbrižno jih je prebirala, saj niso bila njej namenjena. Le eno pismo je bilo takšno, ki jo je nekako zanimalo. S preprosttimi besedami se je pisec resno zanimal za dozdevno lepotico Gabrijelo.

Na to pismo je Gabriela odgovorila, ker ni mogla drugače. Nenadoma je začutila, kako je bila sama. Vse je izlila na papir in sama sebi se je čudila, da je bilo pismo tako odkrito in osebno.

Kmalu je prejela odgovor. Dopisovanje se je začelo in razpredlo in kmalu je spoznala, da se ne more več umakniti s pozorišča. Kaj naj bi storila? Vsa sleparija se bo razodela, in zdaj, zdaj je ni bilo strah le radi tega, da bo razkrinkana, osramočena, marveč je občutila tudi hudo bolečino, da bo spričo tega edinega človeka, ki ga je ljubila, zares ljubila, tako osmešena, mogoče celo oblatena kot sleparka. Za zmeraj mora izginiti iz njegovega kroga. Vendar ga mora še videti, vsaj enkrat videti in enkrat samkrat govoriti z njim. V nedeljo je bila ob dogovorjeni uri v kavarni. Takoj ga je spoznala po sliki, ki ji jo je bil nedavno poslal. Srce ji je burno utripalo in za hip se je podzavestno začudila, ko je, že pred njo stoječ, ni spoznal. Seveda, saj je pričakoval po sliki ono drugo . . .

"Moja prijateljica Gabrijela prosi oproščenja," je slednjič tiho dejala. "Ni več utegnila, da bi vam pravočasno sporočila. Kar iznenada je zbolela."

Temna rdečica ji je zaplala v lice. Videla je, kako je bil njegov pogled razočaran, a že je pristavil zanjo stol k mizi in začela sta se pogovarjati.

Spočetka ji besede niso hotele z jezika. Ato je kmalu minilo. Saj sta vendar že dolgo poznala drug drugega in imela ista zanimanja čustva, misli, besede . . .

Večkrat je opazila, kako jo je njegov razumni pogled začudeno motril. Spet in spet je pozabila, da prav za prav ne sedi radi nje v kavarni, pa se je tako ljubeznivo vedel z njo. Od vzburjenja je zardevala, oči so se ji blestele, kar polepšana je bila.

Čas je potekal. Gabrijela bi bila morala že zdavnaj oditi, pa ni mogla. Vedela je pač, da ga ne bo nikoli več videla. Slednjič je vstala. Spremil jo je.

"Izročite svoji prijateljici Gabrijeli moje pozdrave! Jako mi je žal, da je zbolela," je dejal. "A nekaj vam moram priznati; prvo pismo sem ji pisal zgolj iz radovednosti, kakšno dušo ima taka lepotica. A pametna prisrčna pisma vaše prijateljice Gabrijele os me presenetila in čudno priklenila. Vendar . . ." malo je obstal, "vendar sem nekoliko v strahu prišel na ta sestanek. Saj ni kar tako za moškega, da bi se pobliže seznanil s tako zvano javno lepotico. Sicer sem pa vesel, da ste prišli vi, čeprav je, po pismih sodeč, vaša prijateljica Gabrijela jako dober, pameten človek. In . . . kajne, da vas bom še kdaj videl? Njegove oči so se toplo zazrle v njene.

"Mene!" Vsa se je zmedla. "Saj mislim . . . to bo moja prijateljica . . ."

"Veste," je nadaljeval, ne da se oziral na njen ugovor, "čutim, kakor da bi vas že od nekdaj poznal. Mogoče je to kako duhovno sorodstvo z vašo prijateljico Gabrijelo! Seveda! Nekakšna skupnost mora brez dvoma biti, da se spoprijateljita dva človeka!" Nežno jo je prijel za roko. "Ali mi ne bi povedali svojega imena?"

In rdeča ko škrlat, s pogledom v stran, je dejala:

"Jaz sem Gabrijela."

"Ah!" je vzkliknil in ji okrenil obraz k sebi. "To sem ves ta čas čutil." Prisrčno jo je potegnil k sebi in Gabrijela je prvič v življenju začutila, da ima človeka, ki jo ljubi, in ki mu je bila ona že od prvih besed iz dna duše vdana.

Kako močan je orel

Vsako leto slišimo, da je v tem in onem kraju, kje v Alpah, v Zgornji Italiji, v Kanadi in drugje ugrabil orel kakega otroka ali jagnje. Kmalu pa siedi tem vestem dopis znanstvenikov ali zoologov ali lovcev, ki pravijo, da so te vesti lažnjive, da orel ne more dvigniti in odnesti težjega predmeta ko 4 ali 5 kg.

V Švici pa so to zadevo natančno preiskali in sicer so jo dognale in podpisale oblasti: švicarski veliki svet, občinski svet, neki inženjer, odvetnik in še dvanajst prič. Na podlagi tega poročila je blizu prelaza Jaun na poti na Petit-Mont neki orel napadel čredo divjih koz. Orel je nekaj časa begal čredo, jo razpršil in dosegel svoj smoter, da dobi kako kozo, ki bo sama ostala. Na to kozo je orel planil nizdol, jo vlekel po tleh in — jo dvignil. Držeč jo v kremplјih, v višavo. Razločno je bilo videti, da je bila koza še živa.

Opazovalci, po večini sami smučarji, so hoteli kozo rešiti. Vpili so, delali hrup in so orla tako prestrašili, da je slednjič iz višine 80 m — tako visoko je bil kozo dvignil — spustil iz kremplјev in pobegnil.

Našli so potem kozo med jelkami, ki je pojemala in so jo morali usmrtiti. Kozo so stehtali; tehtela je 12 kg. Torej je potrjeno in izpričano, da more orel igraje nesti po zraku plen, ki tehta več ko 10 kg.

Ta primer pa ni edini, ki jih v poslednjih časih zvemo iz Švice. Druga vest je od gozdarja iz Innertkirchena. Gozdar je šel z dvema psoma po gozdu in je opazoval orla. Njegova dva psa pa sta iskala sled za divjačino. Mahoma je gozdar zapazil, kako je orel šinil nizdol. Čez nekaj sekund je zaslišal bevskanje svoje psice. Prišedši tja je videl, da je bil orel psico napadel, a je ni mogel odnesti, pač pa jo je tako razkljuval, da je bila psica že poginila. Gozdar orla ni smel ustreliti, ker je orel pod lovsko zaščito. Tudi neki drugi lovec je sporočil, da mu je orel napadel psico ni jo odnesel.

Pri vsem tem je pa pereče tole vprašanje: Kdo naj povrne škodo? Gozdar je bil tožil gozdarsko ravnateljstvo za 300 funtov kot povračilo škode radi psa. Ravnateljstvo je dalo pritožbo švicarskemu svetu za varstvo gozdov. Na vsak način so v Švici orli jako drzni in so vedno nevarno, ker jih pa nihče ne sme preganjati in je vprašanje za povrnitev škode zares vprašanje, ki ga bodo morali rešiti v prilog ljudi in ne — orlov.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

172

Z razoranim obrazom se je obrnil proti sestri. "Žganje ne pomaga več. Poskusim pač spet z drugim."

"Lorenc! Za svetega Boga!" Brezmejen strah je kričal iz njenih pritajenih besed.

Do kraja obupana se je vrgla Mali nanj in se ga oklenila za roko. "Lorenc! Ali si čisto pozabil na Boga?"

Bruckner se je samo hripavo zasmejal in se otresel sestre. Poskusila je, da bi mu iztrgala puško z rok.

Spet se je zasmejal. "Nič naj te ne skrbi! Ne bom hodil k tvojemu v njegov revir. Poiščem spet svojega starega tovariša. Govoriti bi se dalo z njim, je dejal." Odrinil je sestro in odpahnil vrata. V izbo je buhnil sunek vetra in ugasnil svečo.

"Lorenc!" je zahropla Mali. V temni veži, kamor se je skozi odprta vrata zaganjal jug, je ujela brata, se obesila nanj in pustila, da jo je vlekel za seboj. "Lorenc! Pomisli, kaj si prisegel svoji ubogi Rezi! Pri vseh svetnikih — Lorenc —" Kmet jo je sunil od sebe, da se je opotekla in padla. A se je takoj pobrala, tekla po temi in klicala brata po imenu. Bučeči jug je požiral njene obupne klice.

Prihuljen za seč je tekel Bruckner s puško v roki čez travnike, prispel na stezo čez hudournik in bi kmalu v gozdu. V črni senci dreves je zajel sapo. Ko je nabil puško, se je začel vzpenjati po temi vkreber.

Čim više je bil, tem manj je pihalo. Hodil je dve uri, ko se je sredi gozda zasvetila pred njim jasa. Bilo je kopišče. Tri kope so se kadile, pred bajto, pokrito s skorjami, je bil kup žerjavice, ki je rdečkasto ožarjala prostor. Bruckner je prislonil puško na deblo, stopil h kopi, zajel prgišče prahu in si počrnil obraz. Potem se je napotil dalje.

Proti dvem zjutraj je prišel do kamenite globače, kjer je stala Schipperjeva službena koča. Skozi malo okno se je lesketal rdeč žar ognja.

"Pa je zgoden! Morda zalezuje petelina?"

Ognjeni žar je obseval zunaj tudi dim, ki se je valil po skodlasti strehi in se spuščal na tla — znamenje, da bo jutri zelo megleno.

Na ognjišču je poleg plapolajočega ognja sedel Schipper; bil je bos, sicer pa popolnoma oblečen. Iz ponve na ognjišču se je kadilo že za jed pripravljeno cvrtje in lovec si je kuhal zdaj črno kavo. Ko je bila pripravljena, si jo je nalil v lončeno skodelico, malo popihal in poskusil.

Tedaj so se iznenada odprla vrata in na pragu se je pojavila moška postava s počrnjenim obrazom in s puško v roki. Schiper se je tako prestrašil, da mu je padla skodelica iz roke in se mu je vroča kava polila po irhovkah. Njegov obraz je prebledel ko zid.

Divji lovec se je debelo pogledal. "Aaah! — Glej ga! Lorenc!" Pobral je skodelico s tal Škoda za kavo!" Kljub navideznemu miru se vendar ni počutil ugodno. "Ali bi jedel? Pravkar sem skuhal."

Bruckner je molčal in prodirno gledal lovca Schipper je sunil z žlico v ponev. "Kaj pa stojiš ko štor? Kaj ti je na mislih?"

"Vse, za kar se moram zahvaliti tebi! In spet se sprašujem kakor že stokrat: ali nosim vse, kar me tišči, po pravici na plečih?"

"Delaj kakor jaz! Ne brigaj se za to!"

"Ali bi ne imel morda pravice?" Bruckner je zrastel. "Dve puški sta počili, dve krogli zleteli na tisti dan o kresu. Zadela je samo *ena*. Ali je bila tvoja? Ali moja!"

"Ti si ga zadel!" je dejal Schipper čisto mirno in hrustal brezbrižno svoje cvrtje. "Moja krogla je šla mimo. Na to prisežem. In sem povedal tudi tvoji sestri. Še neprilike ti bo delala. eČ bi vedel, kako se je zavzemala za Franceta! O jej! In jaz bi se vendar oženil z njo — da bi ostalo vse v družini." Schipper je pridno zajemal. "Toda pustiva to! Govoriva raje o najnovejšem." Z žlico je pokazal na Brucknerjevo puško. "Ali je to še vedno stari pihalnik? Zasmejal se je. "In te je spet prijelo? Ali potrebuješ denarja?"

Kmet je težko dihal. "Že mogoče. Grobar ni zastonj."

"Saj res, čul, sem, da imaš križe z otroki." Schipper si je obrisal z rokavom usta. "Da, to je žalostno!"

To narejeno sočutje je zadelo Brucknerje, kakor bi ga udaril kdo z bičem po obrazu. Trdo je prijel lovca za ramo. Nato se je obrnil, pljunil v ogenj in krenil proti vratom.

DALJE PRIDE

POZOR ZAOSTANKARJI

Vsak, ki mu je potekla naročnina, je dobil opomin. Vpoštevajte številke poleg naslova in poravnajte, da nam prihranite stroške. Uprava.

Advertise in "Glas Naroda"

CHICAGO — ZAČASA VELIKE VROČINE

Tekom zadnje velike vročine si je na tisoče oseb poiskalo hladila ob Michiganskem jezeru na znani "Gold Coast" obali. V ozadju so čikaški nebotičniki.

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! ! !

IZ BAGDADA V STAMBUL
4 knjige, s slikami, 627 strani
Vsebina:
Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Nasr
Cena 1.50

V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani
Vsebina:
Kovač Šimen; Zaroka s zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik
Cena 1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV
4 knjige, s slikami, 577 strani
Vsebina:
Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju
Cena 1.50

WINETOV
12 knjig, s slikami, 1753 strani
Vsebina:
Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-či, lepa Indijanka; Prokletstvo zlata; Za detektiva; Med Komanči in Apači; Na nevarnih potih; Winnetovov roman; Sans Ear; Pri Komančih; Winnetova smrt; Winnetova oporoka
Cena 3.00

SATAN IN IŠKARIOT
12 knjig, s slikami, 1704 strani
Vsebina:
Izseljenci; Yuma šetar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Almaden; V treh delih sveta; Izdajalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dediči
Cena 3.50

ŽUTI
4 knjige, s slikami, 597 strani
Vsebina:
Boj z medvedom; Jama draguljev; Konečno —; Rih, in njegova poslednja pot
Cena 1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

NE MOREM TI RAZODETI...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA — ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

1

"Če te ne motim papa, rada ostanem pri tebi."

"Mene da bi motila? Draga Rena, vedno sem vesel, ako imam koga pri sebi. Dagma je vedno preveč zaposlena. Posebno še, odkar je zaročena, nima več časa za mene."

Pomilovalen pogled iz Reninih oči pohiti k bolniku. Vedela je, da se Dagma, njena polsestra, zelo malo briga za očeta, navzlic temu, da je bila njegova lastna hči in bi bila njena dolžnost, da mu posveti vsako prosto minuto. Toda tega ne izgovori. Skrbno in usmiljeno se skloni čez očma in mu poravna blazine.

"Dagmi je zelo hudo, dragi papa, da se ti ne more več posvečati, pa saj veš, koliko zahteva njen zaročenec in koliko ima opravila s pripravljanjem svoje bale. Pa Dagna tudi ve, da sem jaz pri tebi," zagovarja svojo polsestro.

Stari gospod nekoliko zastoka. Njegove oči z medlim nasmehom pogledajo Reno in ji lahno boža roko, ki se zanj tako trudi.

"Že vem, da ne maraš, da bi bil kdo čez Dagmo; še celo skušaš jo zagovarjati. Dobér, ljub otrok si, Rena, ne pustiš mi, da bi se čutil samo tvojega očma."

"Kako pa naj bi tudi, papa, saj tudi ti nisi pustil mene čutiti, da sem tvoja pastorka. Na ljubezniv način si mi dal dom v svoji hiši, ko si se z mojo materjo drugič poročil. Nikdar mi nisi dal povoda, da bi mislila, da nimam nikake pravice do tega doma."

"Kakšne neumnosti pa govoriš, Rena? Nobene pravice? Saj vendar spadaš tja, kamor je spadala tvoja ljuba mati, in — spadala je v mojo hišo in v moje srce. Zelo sem jo imel rad, zelo! Bila je edina žena, kateri sem mogel podariti svoje srce. Kajti Dagmine matere nisem nikdar ljubil — to tudi Dagma ve — in če se proti tebi kaže vedno malo hladno in neprijazno, zato moram to oprostiti z gotovo ljubosumnostjo. Tudi tvoji materi ni privoščila moje ljubezni. Misli, namreč, da ima samo ona pravico do te ljubezni."

"To je tudi res, papa, in zato Dagmi ne zamerim, če ni prijazna in ljubezniva z menoj."

Bolnik zopet vzdihne.

"Žal, da taka ne more biti do nikogar, tudi do mene ne. Toda kaj mi pomaga jeziti se zaradi tega; vzeti jo moram tako, kakoršna je. Toda tem bolj me veseli, da mi prideš nasproti s toliko ljubeznijo in prisrčnostjo, draga Rena. To zelo dobro de mojemu zapuščenemu srcu. Kar ima Dagma občutkov, jih je dala svojemu ženinu. Zaradi tega pa ne bo preveč bogat, toda zdi se mi, da mu je to ravno prav, kajti tudi on do Dagme ne kaže nikakih gorkih občutkov. Oba bosta živela prav modern zakon, ki bo slonel na najbolj nečimurni stvarnosti. Pa zadovoljni moramo biti s tem, da sta s tem tudi sama zadovoljna."

Rena sanjavo gleda pred se ter sede poleg očmove postelje.

"Jaz pa se na noben način ne bi hotela zvezati v tak zakon."

Lahen nasmeh se raztegne čez ustnice Džorža Persika in ji boža roko.

"Rena, za tebe to ne bi bilo. Imaš mehko, gorko srce kot tvoja nepozabna mati. V takem zakonu bi bila do smrti nesrečna. Ker pa takega zakona ne maraš skleniti, me to prav nič ne skrbi. Ker pa sva ravno sedaj sama in naju nikdo ne moti, ker Dagma pred večerom ne pride domov, bi rad s teboj nekaj govoril, kar mi že davno leži na srcu. Vzemi ključe od moje pisalne mize ter mi, prosim, prinesi srednji predal. Marsikaj bi rad uredil, za slučaj, ako bi bil kdaj naglo poklican."

Rena ga prestrašena pogleda.

Dragi papa, prosim, ne govori o tem."

Usta se mu zategnejo. Čuti, da mu je čas odmerjen, četudi mu zdravnik tega ni jasno in naravnost povedal. Pri njegovi bolezni, to je vedel, bo nekega dne hiter konec. Bolezen, ki ga je sedaj položila na bolniško posteljo, je bil prvi opomin, da mora biti pripravljen na vse. Enkrat jo je sicer prenesel, toda nov napad more prinesti konec. In Renate ni hotel pustiti brez vsega. Za svojo hčer mu ni treba skrbeti. Bila je bogata dedinja svoje matere, njegove prve žene. V njeni oporoki je bila določba, da more sam vživati samo tretino vseh dohodkov njenega premoženja, do smrti. Vse drugo pripada njegovi hčeri Dagmi. Po njegovi smrti pa tudi vživanje tretine, ki mu je bila dovoljena za njegovo življenje, pripade Dagmi, tako da je potem neomejena dedinja celega premoženja svoje matere.

Džorž Persik je imel tudi do svoje smrti pravico do polovice stanovanja v vili Ana — tako je bilo ime njegove prve žene — druga polovica pa je pripadala Dagmi.

Dagma je bila že ob smrti svoje matere zelo samoglava, in ker je vedela, da jo vsi smatrajo za bogato dedinjo, je bila zelo samosvoja in ošabna. Čim starejša je bila, slabša je bila. Ko se je njen oče dve leti po materini smrti drugič poročil, je bila zelo huda, ker ji je pripeljal v hišo mačeho. V mačehi in njeni hčeri je videla vsiljivke in se jim je tudi v tem smislu postavila nasproti. Svojemu očetu ni nikdar odpustila, da se je drugič poročil in njeni mačehi se ni nikdar posrečilo pridobiti si Dagminega srca, navzlic temu, da je ta razumna, dobra in velikodušna žena storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi si pridobila naklonjenost svoje pastorke.

Dagma je proti svoji mačehi obdržala vedno hladno obnašanje in tudi njeno razmerje do očeta je postajalo vedno bolj hladno in samozavestno. Najbolj pa je sovražila svojo polsestro Reno. Bila je sicer bogata dedinja, Rena pa samo revno dekle, ker je njena mati po smrti svojega očeta ostala v zelo omejenih razmerah, toda Reno je narava obdarila z vsemi darovi, katerih Dagmi ni dala. Medtem, ko je Rena Dagmi brez vsake zavisti privoščila veliko bogastvo, je Dagma Reni zavidala njeno lepo zunanjost, njeno izvanredno duševno nadarjenost, njeno prirojeno prikupljivost in njene ostale dobre lastnosti. Navzlic temu, da je Rena podpirala svojo mater, da bi si pridobila Dagmino naklonjenost, je Dagma ostala hladna in sovražna proti obema "vsiljivkama", kot je imenovala mater in hčer

Po smrti Renine matere pred dvema letoma se je Dagma oddahnila, kot bi bila rešena težkega bremena. V njenem obnašanju do polsestre se ni nič izpremenila. Njej, kakor sploh, je kazala svojo hladnost. (Dalje prihodnjič.)

Sloviti demanti na pariški razstavi.

Na pariški razstavi so otvorili oni dan v palači ženske umetnosti tudi odelek demantov in njihove obdelave. To priliko je porabil francoski tisk, da je zabeležil vrsto zanimivih podatkov o obdelavi demantov in o pojemajočem pomenu Pariza v trgovini z demanti, ki se je prenesla v Antverpen in Amsterdam. — Francoski listi omenjajo tudi kratko, toda tem zanimivejšo zgodbo nekaterih slovečih draguljev. Zdaj je v Parizu zaposlenih z brušenjem demantov samo še 60 delavcev, dočim jih je bilo prej 2000, z rezanjem pa 400, dočim jih je na razpolago 3,000. Razen tehničnega oddelka sta na razstavi tudi umetniški in zgodovinski in v tem oddelku vidimo vse svetovno znane dragulje, ki so posegali bolj ali manj v življenje znamenitih mož in žena.

Tako je bil najden demant "Regent" blizu Malacce v kraljevini Golgontski, težak 136 karatov. Prinčenja se s Thosom Tittom in gre skozi mnoge dramatične trenutke. Dragulj je bil prodan končno za 312,500 frankov. Leta 1717 ga je kupil regent Filip Orleanski za 3,125,000 frankov za bodočega francoskega kralja Ludvika XV., ki ga je dal vdelati v kraljevsko krono, kjer je ostal do leta 1772. Takrat so cenili ta dragulj na 12,000,000 frankov. Med francosko revolucijo je izginil in pozneje so ga našli blizu Champs Elysees. Potem je prišel v Amsterdam, zastavljen je bil v neki banki, končno je pa postal narodna last in svojo pot je zaključil v muzeju v Louvru.

Sloviti "Koh-i-nor" je last angleške krone. Tehta 103¾ karata in kraljica Elizabeta ga je imela v svoji kroni. Veliki "Mogul" je krasen dragulj, težak 279 in pol karata. Našli so ga na istem ozemlju, kakor demant "Regent" in sicer že leta 1550. Nabrušen je tehtal 780 in pol karata in zdaj je last vladarja Irana. "Južna Zvezda" je velik demant, težak 250 karatov, brušen pa 125 Našli so ga v Braziliji. Ta demant je nekoliko rdečkast. — Dragulj posebne vrste je demant "Šah", ki ga je perzijski princ poklonil nekoč ruski kroni. Tehta sicer samo 95 karatov, njegova posebnost je pa v tem, da je brušen samo na eni strani. na drugi strani je pa ostal tak, kakor je bil, ko so ga našli.

Dobro znana je zgodovina demanta "Orlov", ki tehta 194 karatov in se je lesketal prej na žezlu ruske carice. Izvira iz Indije in kupila ga je carica Katarina II. od nekega grškega trgovca za 2,600,000 frankov in letni dohodek 100 tisoč frankov. "Orlov" je bil prvotno eno oko kipa v slavnem brahamanskem svetišču. Tam ga je ukradel nek francoski grenadir, ki je bil dezertiral v Indiji in prodal ga je nekemu kapitanu za 30,000 frankov.

Največji dragulj, kar so jih našli v naši dobi, je pa demant "Culliman". Našli so ga v Transvalu in tehtal je nebrušen 3024 karatov. Transvalska vlada ga je podarila angleškemu kralju Edvardu VII. Obrusili so ga leta 1908 in razpadel je na več kamnov istega imena v skupni čisti teži 968 karatov. Zdaj krase te dragulji angleške kronanske dragocenosti.

Drugi zanimiv dragulj je "Jubilee", demant tudi transvalskega izvora, ki je vzbujal pozornost na svetovni razstavi v Parizu l. 1900. Brušen je tako brezhibno, da ga lahko postavimo na konico, pa osane v ravnotežju. Na razstavi v Parizu vidimo še demante "Pigott", "Polarno zvezdo" "Steward", "Eugenio" in bivši okras francoske krone "Sancy". Vsak izmed teh draguljev ima za seboj burno preteklost, prepojeno s krvjo in romantiko.

Beg iz pekla samih bomb.

Iz Helsinforsa poročajo, da so nedavno eksplodirale bombe in granate v tvornici ročnih granat v Sveaborgu na Finskem. Nastal je strahovit požar. Ljudje pripovedujejo o tej grozotni eksploziji strašne stvari. Ko je nastala eksplozija, je 700 delavcev in delavk v divjem begu planilo iz tvornice. Radi hude gneče je bilo več delavcev in delavk ranjenih in pohojenih. Že čez nekaj hipov je bila vsa tvornica en sam pekel samih granat, ki so se treskaje razletavale. Višek grozot pa je dosegla nesreča, ko se je vnelo skladišče, kjer je bilo 3000 topovskih granat in grmelo in bobnelo je ko na sodni dan. Strupeni oblaki dima so se valili iz pogorišča. Nekaterim delavcem se je posrečilo z veliko težavo dospeti do brega otoka.

Bežeča množica je zasedla vsa vozila in skušala čim prej priti v mesto. Zato so se tudi raznesle napačne vesti o sto in sto mrtvih, dasi so doslej dobili le 10 mrtvih in 20 težko ranjenih, ki bržkone ne bodo več okrevali. — V vsem mestu Heslingforsu ni miti ene šipe cele, ker so se vse razpočila radi hudega zračnega pritiska.

Prav tedaj, ko je izbruhnila eksplozija, je imel državni svet vrata v sejni dvorani odprta in so popadali vsi predmeti z mize. Rudi strupenih plinov so morali gasilci več ur čakati, preden so mogli začeti reševati, vendar je zdaj vsaka nevarnost za Helsingsfors odstranjena.

ČUDOVITO JEZERO V LEDENEM MORJU.

Na polotoku Kanin, na severno-ruski obali Ledenega morja je jezero, ki so ga šele pri zadnji ekspediciji natančno preiskali. To jezero je pač najčudovitejše na svetu. Jezero vsebuje pet vodnih plasti, ki so strogo ločene druga od druge in ki se ne pomešajo med seboj. Jezero ima to posebnost, da ima navzlic severni legi, bogato rastlinstvo in živalstvo in sicer takšno iz sladkih in slanih voda. Jezerska tla so pokrita z debelim grezom, ki iz njega izpuhtevajo žveplenovodikovi plini in tu seveda ni nobenih živih bitij. Vrh greza pa je v globini 12 do 13 m plast rdečkaste vode, ki je polna rdečih bakterij. Radi te plasti morejo živeti vsa bitja v tem jezeru. Rdeče bakterije namreč uporabljajo pline iz spodnje plasti in tako je spodnja, strupena plast z njimi zagrajena in oddeljena. Vrh rdeče cone je plast slane morske vode in nad to za tri do štiri metre visoko, manj slana voda. Najvišja plast je debela 1 m in vsebuje le sladko vodo.

Svet pozna še nekaj takih, iz več vodnih plasti sestoječih jezer, ki pa polagoma usahnejo ali se spremenijo v sladkovodna jezera, pri čemer morske živalce izumrjejo. Čudovito jezero z otoka Kanin pa vsebuje sladkovodne in slanovodne rastline in živali. V tem jezru dobiš polenovko, aktinije in tudi morske zvezde. Vsa živeča bitja pa so se privadila bivanju v najvišji sladkovodni plasti in dognali so, kako je mogoče, da se obdrži ravnovesje med sladko in slano vodo. Jezero ima tudi plimo in oseko, dasi le za nekaj centimetrov visoko. Jezero ni prav nič v zvezi z morjem in vprašanje glede na plasti vode v jezeru, je še zmeraj uganka.

NEKAJ SPLOŠNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Iz pisem, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da so še precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se hočejo priključiti temu ali onemu izletu, misli, da se morajo z isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravi samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki priliko potovati skupno tja in imajo s tem več zabave. Za nazaj si pa vsak sam uredi, kdaj je zanj najbolj pripravno. Vsaka karta velja za dve leti, pa še več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik celi dve leti časa za ostati v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnil z istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je pa slučajno razlika v ceni, pa seveda dobi povrnjeno ali, obratno, doplača, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahteva se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe kot je bil parnik, s katerim je potoval tja.

Ameriški državljani dobe potne listo za dve leti, nedržavljani pa dobe potni list samo za eno leto, torej se morajo v tem času vrniti. Nedržavljani morajo pa obenem imeti tudi povratno dovoljenje, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potniki imajo priliko, da si svoje potne liste podaljšajo in ravnotako povratno dovoljenje, če imajo za to zadostne vzroke.

Vsi oni, ki so namenjeni letos potovati v stari kraj, naj si takoj zajamčijo prostore, da ne bo prepozno. Za mesec junij in julij so že skoro vsi prostori oddani.

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV – SHIP NEWS

3. avgusta:
Bremen v Bremen

4. avgusta:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre

6. avgusta:
De Grasse v Havre

7. avgusta:
Rex v Genoa

10. avgusta:
Europa v Bremen

11. avgusta:
Queen Mary v Cherbourg

14. avgusta:
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

18. avgusta:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

19. avgusta:
Bremen v Bremen

21. avgusta:
Paris v Havre
Conte di Savoia v Genoa
Barengaria v Cherbourg

24. avgusta:
Roma v Genoa

25. avgusta:
Queen Mary v Cherbourg

26. avgusta:
Ile de France v Havre
Europa v Bremen

28. avgusta:
Lafayette v Havre
Saturnia v Trst

1. septembra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

3. septembra:
De Grasse v Havre

4. septembra:
Champlain v Havre
Bremen v Bremen
Rex v Genoa

8. septembra:
Queen Mary v Cherbourg

9. septembra:
Paris v Havre

11. septembra:
Ile de France v Havre
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

15. septembra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

18. septembra:
Vulcania v Trst

22. septembra:
Queen Mary v Cherbourg
Bremen v Bremen

24. september:
Lafayette v Havre
De Grasse v Havre

25. septembra:
Champlain v Havre
Rex v Genoa

27. september:
Paris v Havre

28. september:
Europa v Bremen

29. september:
Berengaria v Cherbourg
Normandie v Havre

Za vsa pojasnila glede potnih listov, cen in drugih podrobnosti se obrnite na

POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA" 216 W. 18th St., New York

Posebno naj hite oni, ki nameravajo potovati meseca junija ali julija, kajti za ta dva meseca se na vseh parnikih skoro že vse kabine oddane.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteče. Naprimer: —

7.31.37

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 31. julija 1937

Pošljite pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

"Prosim, pošljite mi knjigo "NAŠI NAJLEPŠI KRAJI". Rad bi jo pokazal mojim prijateljem, da bodo videli od kod sem doma. Slišali so že o Poljski, Češki, Slovaški in tudi drugih slovanskih deežlah, ko pa pravim, da sem Slovenec, sploh nimajo pojma o tem. Bodo videli, kajti četudi smo popolnoma amerikanizirani se ne sramujemo našega maternega jezika; podpiramo slovensko časopisje in se navdušujemo za slovensko petje. Rodna zemlja ni mogla vsem nuditi dosti, kar je materijalnega, obdarila nas je bogato s tem, kar je duševnega..."

Najlepši Naši Kraji"

87 izbranih fotografij v finem bakrotisku. **$1**

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York

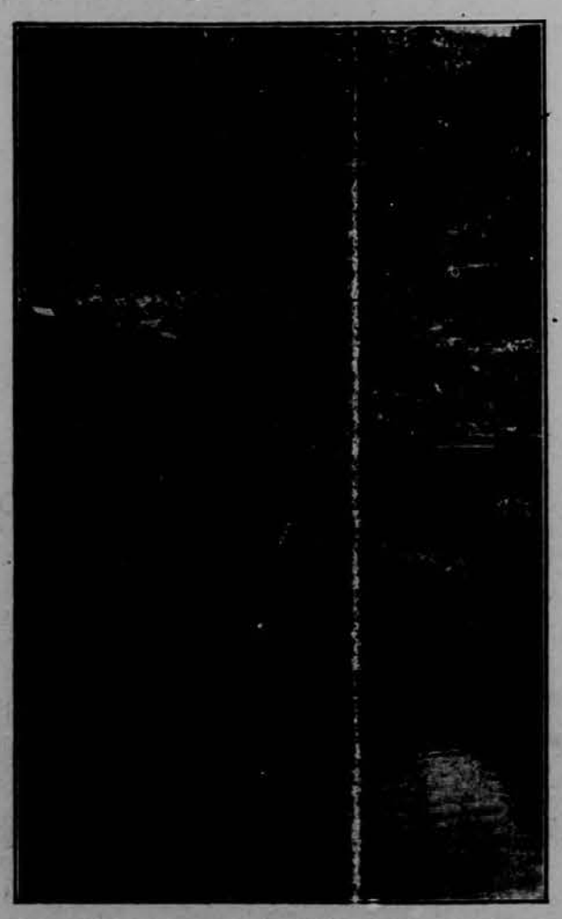

Triglavsko jezero